

Verslag van de consultaties op JTF Groot-Rijnmond

Werkwijze betrokkenheid stakeholders

In de totstandkoming van de programmering voor de JTF-middelen Groot-Rijnmond zijn talloze stakeholders betrokken. Enerzijds in het proces, direct “aan de tafel”, anderzijds als respondent in interviews en de online raadpleging.

Kernteam en klankbordgroep

In het proces is veel ruimte geboden voor actieve inbreng van relevante partijen direct in de programmering. Allereerst in het ‘kernteam’ van gemeente Rotterdam, provincie Zuid-Holland, Havenbedrijf Rotterdam, Deltalinqs en InnovationQuarter. Daarnaast in de ‘klankbordgroep’ waarin – naast de kernpartners – Ministerie EZK, Ministerie SZW, de arbeidsmarktregio en meerdere beleidsdomeinen vanuit gemeente en provincie deelnamen. In beide settings hebben de betrokken partners actief inbreng geleverd en tot consensus nagedacht. Vanuit alle achterliggende agenda’s en ambities zijn de ‘rode draden’ gedestilleerd die tot programmalijnen zijn volgroeid.

Het spreekt hiermee voor zich dat de gemaakte keuzes steunen op consensus van de partners, conform het partnerschapsprincipe van de Europese Commissie. Het draagvlak voor de inhoudelijke lijnen van het regionale JTF-programma Groot-Rijnmond mag mede blijken uit het grote animo bij de partners in het kernteam en de klankbordgroep om al te werken aan potentiële projecten; er liggen al meerdere portfolio’s van initiatieven op tafel die beantwoorden aan de uitdagingen en opgaven die in het regionale programma centraal zijn gesteld.

Respondenten in interviews en consultatie

Gedurende het gehele programmeringsproces zijn respondenten geraadpleegd. Interviews zijn gehouden met (vertegenwoordigers van) werkgevers, werknemers, opleidingsinstellingen, bedrijven, gelijke kansen-organisatie en diep-inhoudelijke experts binnen de betrokken overheden.

Ten slotte is de opzet van het beoogde regionale JTF-programma breed opengesteld voor reactie. De volgende vragen zijn aan een breed publiek voorgelegd:

1. Wat vindt u van de benoemde knelpunten: zijn deze voor u herkenbaar, mist u knelpunten?
2. Sluiten de interventies naar uw mening aan op de uitdagingen van deze transitieregio? Zo nee, wat mist u en waarom?
3. Wat zijn volgens u de belangrijkste noodzakelijke investeringen voor deze transitie?
4. Op welke wijze ziet u de mogelijke betrokkenheid van ieder van de benoemde doelgroepen in het programma?
5. Heeft u behoefte aan aanvullende inzet van financiering voor het realiseren van met name infrastructurele opgaven (pijler 2 en 3 JTM)?

Voor deze online consultatie – via de website van Kansen voor West – zijn alle bekende relaties gemobiliseerd om reacties in te dienen. Daartoe zijn databases gebruikt van de kernpartners, van de stakeholders in de klankbordgroep, van bestaande gremia (zoals de arbeidsmarktregio, stuurgroepen, deskundigencommissies en Comités van Toezicht), van opleidingsinstellingen en van sectororganisaties. Ondanks de zomerperiode zijn op de online consultatie veel reacties ontvangen.

Uitkomsten van de consultaties

Veel suggesties om de programmalijnen verder te verdiepen en concretiseren, zijn besproken in het kernteam en overgenomen in het regionaal programmadocument JTF Groot-Rijnmond. Enkele highlights uit de verkregen reacties:

- Erkenning van het vacature-overschot mede door imago van het HIC. Aandacht voor culturele diversiteit in de werknemerspopulatie daarin op te nemen: kijk door de bril van de doelgroep. Opleidingscentra, vakbonden, werkgevers, overheid en expertisecentra zoals Radar (gelijke kansen) zullen integraal moeten samenwerken aan beeldvorming en aan veiligheid van de werkomgeving.

- Op de arbeidsmarktaanpak is een ecosysteembenadering van meerjarige publiek-private aanpak door onderwijs, bedrijven en overheid van belang. Focus op ontsluiten van onbenut potentieel en het om-/bijscholen naar moeilijk vervulbare vacatures, inclusief het dekken van deze kosten voor het MKB. Verhoging van instroom in de relevante opleidingen. Een integrale aanpak met alle ketenpartners is nodig om samen techniek promotie richting jongeren en zij-instromers waar te maken.
- Om de juiste innovaties in het Havengebied hun oorsprong te laten kennen, is meer participatie door het MKB nodig. Stimuleren vroege innovaties, haalbaarheidsstudies, demo's en pilots. Aanjaagbudget nodig, zodat je de kans op nieuwe succesvolle technologie in deze regio benut. Concurrentie op 'commodity prijzen' blijft bedreiging, waartegen veel nadrukkelijker toepassing van het principe 'de vervuiler betaalt' bescherming kan bieden.
- Veel steun voor gelijk opgaan van technologische en sociale innovatie. Ruimte voor integrale projecten op arbeidsmarkt en technologie is zinvol, met koppeling van innovaties aan skills-ontwikkeling. De voorgestelde scope betekent echt een aanvulling op bestaande instrumenten en budgetten.
- Snelste stappen naar verduurzaming zijn te maken door bestaande technieken te combineren, te verbeteren en samen tot een nieuwe waardeketen te maken. Inzet van JTF op hoog TRL is daarmee de juiste keuze; innovatiefinanciering gebeurt met andere programma's.
- Versnelling van transitie komt beste onder consumentendruk. De pijn in de keten ontstaat nu als eerste bij de Unilevers en Coca-Cola's. Wanneer zij hun eisen en inkoop aanpassen naar duurzame grondstoffen, ontstaat de 'market demand'. Deze werkt vaak sneller dan 'technology push' omdat leveranciers dan vliegensvlug afzetmarkt zien ontstaan.
- De grootste bijdrage aan de energietransitie komt van de grootste verbruikers van energie. Hier zit de grootste potentiële impact, deze hebben de meeste projecten in de pijplijn en deze kunnen met relatief beperkte inzet (vanuit overheid) grote investeringen bewerkstelligen. Behoud daarom de gekozen focus op transitie van de industrie binnen het HIC.

Conclusie: de keuzes worden gesteund

Algemene conclusie is dat er veel steun is uitgesproken voor de gemaakte keuzes tot de drie programmalijnen. Alle respondenten herkennen en erkennen dat de voorgelegde programmering positief bijdraagt aan de transitieopgave voor de industrie in het HIC. Opvallend is de steun voor de selectiviteit die in de keuzes is gelegd; de focus op integrale aanpak en op complementariteit ten opzichte van bestaande instrumenten en structuren wordt breed gedragen.

Net als bij de stakeholders in kernteam en klankbordgroep, blijkt uit veel ingezonden reacties al een groot animo om met initiatieven aan de slag te gaan. Er tekent zich in de reacties ook een portfolio van relevante projecten af. In dit animo zien de kernpartners veel positieve energie onder het regionaal JTF-programma.

Het animo is zelfs groter dan het beschikbare budget voor JTF Groot-Rijnmond. Het vormt daarom een aandachtspunt de schaarse middelen goed te verdelen. Voor het bepalen van focus voor inzet van JTF middelen alsook het verbinden van initiatieven met pijler 2 en 3 uit JTM en andere financieringsstromen - zoals ESF en EFRO Kansen voor West 3 - wordt een belangrijke rol voor de uitvoeringsorganisatie voorzien.